

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΛΥΠΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΔΙΚΟΥ

[ΤΟΥ PIERRE LOTI]

Μία βραδεία άφου μετέφερε με την κανονοφόρο του ένα φορτίο καταδίκους στο μεγάλο βατόρο που έφηνε για τη Νέα Καληδονία, ο Ύβρ μού διηγήθηκε μία άλλη μικρή ιστορία.

Μεταξύ των καταδίκων ήταν ένας γέρος ως έβρομηντα χρόνων κ' έκρατούσε ένα σπουργιτάκι σ' ένα μικρό κλουβί.

Ο Ύβρ, για να περάση ή ώρα, άρχισε συνομιλία με το γέρο κατάδικο, που δεν ήταν, λέει, αντιπαθητικός—άλλα ήταν δεμένος με ένα νέο καλοντυμένο, άηδη, ύπεροπτιζόμ, με γυαλιά μωπωικά σε λεπτή πελιδνή μύτη.

Ο γέρος άλητης, που είχε συλληφθή πέμπτη ή έκτη φορά για κλοπή, έλεγε : «Πώς να μην ξανακλέψης σάν τώκανες μία φορά—και σάν δεν βράσεις δουλεία—και οι άνθρωποι σε διώχνουν από παντού; Πρέπει ως τόσο να φας !... Την τελευταία φορά καταδικάστηκα για ένα σακί πατάτες που πήρα από ένα χωράφι, για ένα καμτσιό, κ' ένα καρπούζι. Δεν μπορούσαν όμως να μ' αφήσουν να πεθάνω στη Γαλλία; Γιατί με στέλνουν εκεί κάτω, στην ήλι-κία μου; !...»

Και ευχαριστημένος που κάποιος τον άκουσε με καλωσύνη, έδειξε τότε στον Ύβρ, ό,τι άποτελούσε την μόνη του κοσμική χαρά: το κλουβί με τον σπουργίτη. Τόν ημερομένο σπουργίτη που έγνώριζε την φωνή του και ένα χρόνο τώρα, στη φυλακή, είχε ζήσει πάνω στον ώμο του... «Άχ! με πόσες δυσκολίες και παρακάλια κατώρο-Κ' έφερε να τόν αφήσουν να πάη μαζί του το σπουργιτάκι του !... Κ' έπρεπε να φροντίσω να τού κάνη κ' ένα κλουβί γερό για το ταξείδι... να βρη ξύλα, τέλι και λίγη πράσινη μογιά να τού βάρη... μά έγινε ωραίο !

Έδω θυμοίμαι άκριβως τα λόγια του Ύβρ: «Κακόμοιρος σπουργιτής! Είχε μέσα στο κλουβί του, για φαί, ένα κομμάτι από κείνο το μαύρο ψωμί που δίνουν στις φυλακές. Μά φαινόταν ευχαριστημένος. Πηδούσε ζωφρά όλη την ώρα σάν κάθε άλλο πουλί.»

Έπειτα από λίγη ώρα όταν άραξαν πλάι στο μεγάλο βατόρο και οι κατάδικοι άρχισαν να έπιβράζονται για τού μακρυνό ταξείδι, ο Ύβρ που είχε λημονήση τού γέρο ζωνταίρασε κατά τύχη από κοντά του.

— Νά πάρτο, τού είπε εκείνος δίνοντάς του τού κλουβιά άδειανό, και ή φωνή του άνητήσε παράξενα, οργισμένα. Σου τού χαρίζω, μπορεί να σου χρησιμεύη έσένα, να σου κάνει ευχαριστησι... — Μπά, όχ! διεμαρτυρήθη ο Ύβρ. Πρέπει να τόν πάρης μαζί σου... θάνε ο σύντροφο σου εκεί κάτω...

— Μά δεν εινε πειά μένα, είπε ο γέρος. Δεν τό ξέρεις; Δεν εινε πειά !... — Και δυό δάχρυα άσυγκράτητα εκύλησαν στο ρυτιδωμένο του πρόσωπο.

Σε κάποιο στρίμωγμα, κατά τού διάστημα της διαδρομής με την κανονοφόρο, είχε άνοιξη ή πορτίσα του κλουβιού και ο σπουργίτης τρομαγμένος επέταξε έξω, κ' έπεσε στη θάλασσα γιατί είχε κομμένη τή μία φτερούγα. «Άχ! τί φοβερή ή στιγμή εκείνη! Νά τού βλέπητς να προσπαθί να σωθή και στο τέλος να τού πάρη τού ρέιμα κουρασμένο, και να μη μογιάς να τού βοηθήσης! Στην άσχημ' ο κατάδικος θέλησε να φωνάξη, να ζητήση βοήθεια, να παρακαλέση τόν Ύβρ...Μά έσώπασε γιατί καταλάβαινε τή θέσι του: ποιος θά τόν έλιπόταν, ποιος θά τόν άκουσε, αυτόν ένα γέρο κατάδικο... και τί ήθελε να σταματήσουν τού πλοίο για να σώσουν ένα σπουργίτη που πνιγόταν—ένα φτωχό σπουργίτη κατάδικο; !... Κ' έσώπασε, κ' έμεινε άκίνητος στη θέσι του βλέποντας ν' άπομακρύνεται τού μικρό σταχτι σοματάκι που ταραζόταν άκόμα πάνω στο νερό.

Και τώρα πειά έννοουσε τή μοναξιά του και χονδρά δάχρυα, δάχρυα θλίψης για τή μόνιαση τού τού θάλαμονα τά μάτια—κι' ό νέος κύριος με τά γυαλιά, ό άλυσσοδεμένος με τού γέρο, για τού ταξείδι έγελούσε περιπαιχτικά...

Τώρα πειά που έλειπε τού πουλι δεν ήθελε και τού κλουβιά που τώχε πταίξη τόσο προσεχτικά για τού μικρό του σύντροφο. Τό έδινε τού καλό ναίτη που καταδέχθηκε να τόν άκούση.

Κ' ό Ύβρ, συγκινημένος, έδέχθηκε τού δωρο—τό άδειο κλουβί—για να μη πικράνη περισσότερο τού γέρο έγκαταλειμμένο, δείχνοντας περιφρόνηση για τού δωρο του που τού είχε στοιχίση τόσοσους κόπους.

— Άν μπορούσαμε, είπα τού Ύβρ, να τού στείλωμε ένα άλλο πουλί !...

— Κ' έγώ τού έσκέφθηκα, άπάντησε ο Ύβρ. Ν' άγοράσω ένα ωραίο πουλί και να τού τού πάω αύριο με τού κλουβιάκι του. Θά προφάσωμεν όμως πριν φύγη τού πλοίο; Μόνο σεις, άλλως τε μπορείτε να πάρετε τήν άδεια ν' άνεβρητε αύριο πρωί, και να ζητήσετε τού γέρο !...

Δεν έξετέλεσα, έν τούτους, τού σχέδιό μου. Την άλλη ήμέρα άμα έγυμνασα, άφ' ου έπέρασε ή πρώτη έντύπωσις τού βρήκα άστείο και παιδιάστικο. Η λύπη τού καταδίκου δεν ήταν από εκείνες που παρηγοιούνται μ' ένα παιγνιάκι.

Ο καυμένος ό γέρος κατάδικος έμεινε δλόμονος στον κόσμο! Γι' αυτόν ουτε τού ωραίοτερο παραδείσιο πουλι δεν θά μπορούσε ν' αντικαταστήση τού φτωχό σπουργιτάκι με τού κομμένο φτερό, τού μεγαλύτερο με τού μαθρο ψωμί της φυλακής, ποίχε ευνηγήση αίσθη-ματα γλυκά μέσα στην καρδιά που είχε σκληρήνη ή ζωή, μέσα στην καρδιά την μισοπεθαμένη...

Πιέρ Λοτι

ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΙΣ

Μονάχη μās άκαρτερεί εις τού γιאלό ή βαρκοϋλα·
Κατέβα, κόρη, ξύπνησε, έπρόβαλ' ή αυγούλα.
Κουπιά τά χείλη θάχουμε που θά γλυκοφιλιούντα,
Και για πανιά τους στεναγμούς οπου θί να γροικούντα.
Τ' άέρι θάχεται γλυκά τή βάρκα μας να σπρώχνη.
Κ' ή παροσιά μας τ' άγρια τά κώματα θά διώχνη.
Και όταν, κόρη, φθάσουμε σε ένα άρογιάλι,
Όπου θά σπάη άτάραχο τού κήμη άγάλι—γάλι,
Θέ νάβρωμε να στήσουμε εκεί τήν κατοικιά μας,
Και σύντροφο θέ νάχουμε τά δλόθερμα φιλά μας.
Τήν ευτύχια μας τά πουλιά θά γλυκοκαλειόδυνε
Τά χελιδόνια δλόγυρα σε 'μάς θέ να πετούνε,
Μακρυνά από 'μάς θά φεύγουν οι στεναγμοί, τά πάθη
Θά μās δροσίξει ό έρωσ μας όπως δροσίζουν τ' άνθη.
Λοιπόν κατέβα, ξύπνησε, έπρόβαλ' ή αυγούλα
Ψυχή μου, πρόβαλε και σύ, μās καρτερεί ή βαρκοϋλα.

'Εν Ζακύνθω 1884

Δ. Ε. Μαρτινέγκος

Ο ΠΑΛΙΟΣ ΚΑΙΡΟΣ

Τώρα γύρω 'στη φωτιά
που καθιμέθα, παιδιά μου,
νά, ή ώρα μία ματιά
να γυρίσω 'στα παλιά μου

άλλη μιά να 'θυμηθώ
τού παλμού καρού τήν χάρη
και να τήν διηγηθώ
— Συναξάρι, γαιγακούλα μ',
[συναξάρι.]

Δέν είν', όχ', ύπεροβλή
είχαμ' εύμορσιές και κάλλη,
και μās 'πήγαινε πολύ
ή μπιμπιλία και τού σάλι.

'Ησαν όλοι με μυαλό,
με τιμή τού παλληκάρι,
τού κορτίσι 'ντροπαλό.
— Συναξάρι, γαιγακούλα μ',
[συναξάρι.]

Ταις βραδυαίς πολιτικά
δέν γνωρίζαμ' έμεις πρώτα,
ούτε πιάνα φορτικά,
ούτε σοά με μισοκότα.

(Τά "Ασματα)

'Ηλίας Τανταλίδης

ΣΑΤΙΡΙΚΑ

'Η τύχη μās άντάρασε τούς δυό,
μιά στιγμή στην άκάθαρη άγορά.
Είχα τριάντα χρόνια να σε δω.

Είσουν έσύ τής νότης μου ή χαρά.
Μεσ γελάσαν έσνά ό φευγάτο χρόνοι,
και βιαστικά κ' άπάντηχα εκεί δά

των εφώτων τά θάνατο τήδων
ξανάρχισε τού θειο κλειδίονό
στον κήπο νά! τάγιόκλημα φουντώνει,

νά τού κορμί σου τού λαχταριστό !...

— Χοντρή γυναίκα, τσακισμένη έσύ,
και σομένος ψαρφότηχος έγώ !—

Και χωριστήκαμε ήσυχα. 'Η ζωή.

(Σατιρικά Γυμνάσματα)

Κωστής Παλαμάς